

มาตรฐานโรงพยาบาล และบริการสุขภาพ

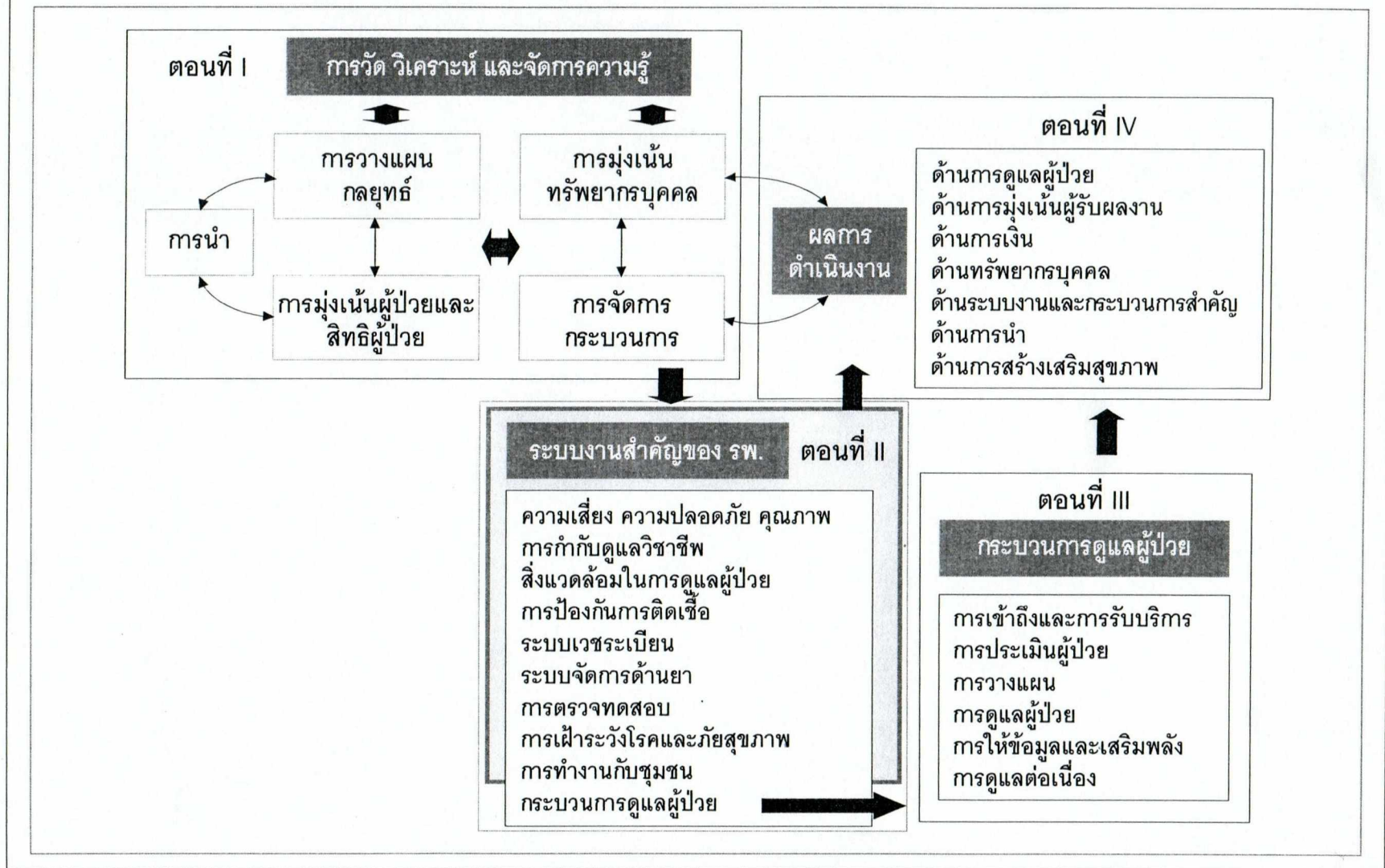
ฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

ปรับปรุง มกราคม 2558

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

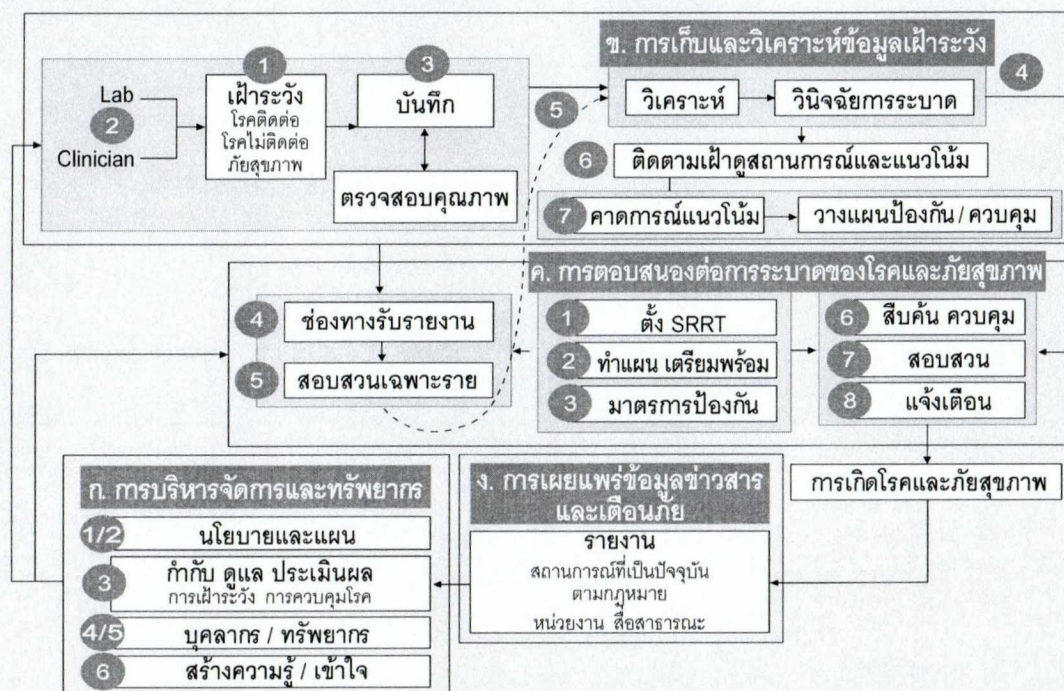
ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

II-8 การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ (DHS)

II-8 การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ (Disease and Health Hazard Surveillance)

องค์กรมีความมั่นใจว่ามีการติดตามเฝ้าระวังเพื่อค้นหาการเกิดโรคและภัยสุขภาพที่ผิดปกติ อย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินการสอบสวนควบคุมโรคไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดได้

ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

II-8. การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ (DHS)

องค์กรสร้างความมั่นใจว่ามีการติดตามเฝ้าระวังเพื่อค้นหาการเกิดโรคและภัยสุขภาพที่ผิดปกติอย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินการสอบสวนควบคุมโรคไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดได้.

ก. การบริหารจัดการและทรัพยากร

- (1) มีนโยบายเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ที่ให้บริการแก่ผู้ป่วย บุคลากร และประชาชน.
- (2) มีแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ¹³⁵ที่ชัดเจน สอดคล้องกับปัญหาโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่.
- (3) มีระบบในการกำกับดูแล กำหนดนโยบายและมาตรการ วางแผน ประสานงาน¹³⁶ ติดตามประเมินผล¹³⁷ และปรับปรุงกระบวนการเฝ้าระวัง.
- (4) มีบุคลากรที่มีความรู้และทักษะ ทำหน้าที่เฝ้าระวังและสอบสวนโรค ในจำนวนที่เหมาะสม¹³⁸.

¹³⁵ แผนปฏิบัติการควรได้จากการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในการวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ

¹³⁶ การประสานงาน ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกองค์กร

¹³⁷ การติดตามประเมินผล ควรพิจารณาผลลัพธ์ต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย: ความเป็นปัจจุบันของสถานการณ์โรคสำคัญที่เฝ้าระวัง, ความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลเฝ้าระวัง, การใช้ประโยชน์ข้อมูลเฝ้าระวังเพื่อเร่งรัดหรือปรับเปลี่ยนมาตรการควบคุมป้องกันโรค, ความทันต่อสถานการณ์ในการสอบสวนโรคสำคัญ, ความสามารถในการหยุดยั้งการเกิดผู้ป่วยรายใหม่

¹³⁸ จำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่เฝ้าระวัง เหมาะสมกับจำนวนประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ หรือจำนวนเตียงของโรงพยาบาล

ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

- (5) มีงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ที่เพียงพอ มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สำหรับการเฝ้าระวัง สอบสวน และควบคุมโรคอย่างมีประสิทธิภาพ.
- (6) มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ในด้านแนวคิด นโยบาย แผน และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพสำหรับบุคลากรในโรงพยาบาลทุกระดับ.

ข. การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเฝ้าระวัง

- (1) มีการเฝ้าระวังโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อและปัญหาสุขภาพอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เหมาะสมกับสภาพปัญหาของพื้นที่ องค์กร และตามที่กฎหมายหรือกระทรวงสาธารณสุขกำหนด.
- (2) ผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ พยาบาล ผู้ปฏิบัติงานการตรวจทางห้องปฏิบัติการ มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ.
- (3) มีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง. ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน ครบถ้วน ถูกต้อง ทันเวลา และเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีอยู่เดิมได้.
- (4) มีการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ แปลความหมายข้อมูลการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยใช้วิธีการทางระบาดวิทยา.

ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

- (5) มีการค้นหาการเพิ่มที่ผิดปกติหรือการระบาดของโรค¹³⁹ ทั้งจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเฝ้าระวัง รับทราบข้อมูลจากบุคลากรทางคลินิก และทบทวนรายงานผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ.
- (6) มีการติดตามเฝ้าดูสถานการณ์และแนวโน้มของโรคที่เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน.
- (7) มีการคาดการณ์แนวโน้มการเกิดโรคที่สำคัญ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนป้องกันควบคุมโรค.

ค. การตอบสนองต่อการระบาดของโรคและภัยสุขภาพ

- (1) มีทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) จากสหสาขาวิชาชีพทำหน้าที่ตอบสนองต่อการระบาดของโรค และภัยสุขภาพ.
- (2) มีแผนการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และมีการเตรียมพร้อมในการรองรับตลอดเวลา.
- (3) มีการกำหนดมาตรการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพที่จำเป็น เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค.

¹³⁹ การระบาด มีความหมายเป็น 2 ลักษณะ

- (1) *Epidemic* หมายถึง การเกิดโรคมกผิดปกติเกินกว่าจำนวนที่เคยมีในช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีก่อนๆ (mean + 2 S.D.) มักเกิดกับโรคที่พบบ่อยๆ เป็นโรคประจำถิ่น เช่น การระบาดของโรคหัด
- (2) *Outbreak* หมายถึง โรคที่มีผู้ป่วยตั้งแต่ 2 รายขึ้นไปในระยะเวลาอันสั้น หลังจากร่วมกิจกรรมด้วยกันมา (common activity) มักเกิดกับโรคที่พบบ่อยๆ แต่จำนวนไม่มาก (sporadic disease) เช่น การระบาดของอาหารเป็นพิษ ในกรณีที่เป็นโรคติดต่ออันตรายซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นในชุมชนนั้นมาก่อน หรือเคยเกิดมานานแล้วและกลับมาเป็นอีก ถึงแม้มีผู้ป่วยเพียง 1 รายก็ถือว่าเป็นการระบาด

ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

- (4) มีช่องทางและบุคลากรที่สามารถรับรายงานผู้ป่วยหรือภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขจากบุคลากรทางคลินิกตลอด 24 ชั่วโมง.
- (5) มีการดำเนินการสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะราย เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคอย่างทันที.
- (6) เมื่อมีการระบาดเกิดขึ้น ทีมผู้รับผิดชอบในการสอบสวนควบคุมโรคมีทรัพยากรและอำนาจในการสืบค้นและใช้มาตรการควบคุมที่เหมาะสมอย่างรอบด้านและทันกาล.
- (7) มีการสอบสวนการระบาด เหตุการณ์ผิดปกติ การป่วยเป็นกลุ่มก้อน หรือพบแนวโน้มที่บ่งบอกว่าอาจมีการระบาด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในวงกว้างอย่างทันที.
- (8) มีการแจ้งเตือนการเกิดโรคและภัยสุขภาพไปยังชุมชน ส่วนราชการ และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างทันเวลา.

ง. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเตือนภัย

- (1) มีการจัดทำรายงานสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับโรคและภัยสุขภาพที่เฝ้าระวัง การระบาด และการดำเนินการสอบสวนควบคุมโรค.
- (2) มีการรายงานโรคไปยังสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ กฎอนามัยระหว่างประเทศ และกฎข้อบังคับอื่นๆ.
- (3) มีการเผยแพร่สารสนเทศการเกิดโรคและภัยสุขภาพที่เป็นปัจจุบันไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสื่อสาธารณะอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อการวางแผนป้องกันและควบคุมโรค.

SPA in Action (Part II)

คู่มือการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติ

SPA in Action (Part II)

สำหรับมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) 2556

II-8 การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ

II – 8 การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ

องค์กรสร้างความมั่นใจว่ามีการติดตามเฝ้าระวังเพื่อค้นหาการเกิดโรคและภัยสุขภาพที่ผิดปกติอย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินการสอบสวนควบคุมโรคไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดได้.

ก. การบริหารจัดการและทรัพยากร

- (1) มีนโยบายเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ที่ให้บริการแก่ผู้ป่วย บุคลากร และประชาชน.
- (2) มีแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน สอดคล้องกับปัญหาโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่.
- (3) มีระบบในการกำกับดูแล กำหนดนโยบายและมาตรการ วางแผน ประสานงาน ติดตามประเมินผล และปรับปรุงกระบวนการเฝ้าระวัง.
- (4) มีบุคลากรที่มีความรู้และทักษะ ทำหน้าที่เฝ้าระวังและสอบสวนโรค ในจำนวนที่เหมาะสม.
- (5) มีงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ที่เพียงพอ มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สำหรับการเฝ้าระวัง สอบสวน และควบคุมโรคอย่างมีประสิทธิภาพ.
- (6) มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ในด้านแนวคิด นโยบาย แผน และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพสำหรับบุคลากรในโรงพยาบาลทุกระดับ.

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
รพ.มีระบบในการขึ้นทะเบียนและรายงานผู้ป่วยวันโรคอย่างไร	วางระบบให้มั่นใจว่าผู้ป่วยทุกรายที่ได้รับการวินิจฉัยวันโรค ไม่ว่าโดยหน่วยใด ที่จุดใด ได้รับการขึ้นทะเบียน มีการรายงานโรคติดต่อ มีการนัดติดตามอย่างต่อเนื่องจนกินยาครบ
โรคติดต่ออื่นๆ ที่ต้องรายงานซึ่ง รพ.มีโอกาสพบผู้ป่วยมีอะไรบ้าง	สร้างความมั่นใจว่ามีการรายงานอย่างครบถ้วน
โรคและภัยสุขภาพที่มีลักษณะเฉียบพลันที่ รพ.เคยพบมีอะไรบ้าง	ทบทวนความรวดเร็วในการวินิจฉัยและรายงาน วางแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม
โรคและภัยสุขภาพที่มีลักษณะเฉียบพลันที่ รพ.มีโอกาสพบมีอะไรบ้าง	ทบทวนความพร้อมในการวินิจฉัยและรายงาน วางแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม
โรคและภัยสุขภาพที่มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปที่ รพ.มีโอกาสพบมีอะไรบ้าง	ประสานความร่วมมือกับทีมงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนป้องกันร่วมกัน
โรคและภัยสุขภาพสำคัญที่อยู่ในขอบเขตการเฝ้าระวังของ รพ.มีอะไรบ้าง	จัดทำแผนการเฝ้าระวังสำหรับโรคและภัยสุขภาพดังกล่าว รวมทั้งเตรียมพร้อมในการตรวจพบโรคและภัยสุขภาพที่มีได้คาดการณ์ไว้ก่อน

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
คณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล กำหนดนโยบาย ประสานงาน และติดตามประเมินผลในเรื่องนี้คือใคร	เสริมสร้างการทำหน้าที่ของคณะกรรมการให้สมบูรณ์
ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เฝ้าระวังและสอบสวนโรคมีใครบ้าง	ทบทวนความเพียงพอ การได้รับการฝึกอบรมความรู้และทักษะ
มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเฝ้าระวังอย่างไร	ทบทวนโอกาสใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามความรู้ใหม่ๆ การทำฐานข้อมูลความรู้เพื่อการสืบค้น การสื่อสารข้อมูล การเฝ้าระวัง การรายงานผล การประมวลผล
ประเด็นที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้มีความรู้ความเข้าใจก่อนข้างดีมีอะไรบ้าง	สร้างความมั่นใจว่ามีการใช้ความรู้ความเข้าใจดังกล่าวในการปฏิบัติงาน
ประเด็นที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องมีอะไรบ้าง	วางแผนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

ข. การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเฝ้าระวัง

- (1) มีการเฝ้าระวังโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อและปัญหาสุขภาพอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เหมาะสมกับสภาพปัญหาของพื้นที่ องค์กร และตามที่กฎหมายหรือกระทรวงสาธารณสุขกำหนด.
- (2) ผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ พยาบาล ผู้ปฏิบัติงานการตรวจทางห้องปฏิบัติการ มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ.
- (3) มีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง. ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน ครบถ้วน ถูกต้องทันเวลา และเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีอยู่เดิมได้.
- (4) มีการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ แปลความหมายข้อมูลการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยใช้วิธีการทางระบาดวิทยา.
- (5) มีการค้นหาการเพิ่มที่ผิดปกติหรือการระบาดของโรค ทั้งจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเฝ้าระวัง รับทราบข้อมูลจากบุคลากรทางคลินิก และทบทวนรายงานผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ.
- (6) มีการติดตามเฝ้าดูสถานการณ์และแนวโน้มของโรคที่เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน.
- (7) มีการคาดการณ์แนวโน้มการเกิดโรคที่สำคัญ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนป้องกันควบคุมโรค.

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
ตามแผนการเฝ้าระวังที่กำหนดไว้ มีการเฝ้าระวังในส่วนใดที่ยังทำได้น้อยหรือไม่เป็นไปตามแผน	ร่วมกันจัดทำแผนถ้ายังไม่มีแผน ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้มีการดำเนินการตามแผน
ในรอบปีที่ผ่านมา แพทย์มีบทบาทอะไรบ้างในการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพที่เกิดในชุมชน	ทบทวนประสบการณ์ที่ได้รับ และบทบาทที่ควรมีเพิ่มขึ้น
ในรอบปีที่ผ่านมา พยาบาลมีบทบาทอะไรบ้างในการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพที่เกิดในชุมชน	ทบทวนประสบการณ์ที่ได้รับ และบทบาทที่ควรมีเพิ่มขึ้น
ในรอบปีที่ผ่านมา ห้องปฏิบัติการมีบทบาทอะไรบ้างในการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพที่เกิดในชุมชน	ทบทวนประสบการณ์ที่ได้รับ และบทบาทที่ควรมีเพิ่มขึ้น
ในรอบปีที่ผ่านมา มีการพบโรคและภัยสุขภาพอะไรบ้างที่เป็นผลจากการเฝ้าระวัง	ทบทวนบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ทบทวนความรวดเร็วของการวินิจฉัยการระบาดและการตอบสนอง
จากการพบโรคและภัยสุขภาพใน รพ.อื่น หรือ รายงานการเฝ้าระวังโรคของกระทรวงสาธารณสุข มีโรคและภัยสุขภาพอะไรที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนที่ รพ.รับผิดชอบ	ทบทวนความพร้อมของ รพ.ว่าหากเกิดโรคหรือภัยสุขภาพดังกล่าวในชุมชน รพ.จะสามารถวินิจฉัยได้ และรับสถานการณ์ได้หรือไม่
ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการให้คำปรึกษา, การรับรายงาน, และการตัดสินใจ take action	ทบทวนความชัดเจนในการมอบหมายหน้าที่
ผลการตามรอยเพื่อดูการเก็บบันทึกและจัดเก็บข้อมูลเป็นอย่างไร ในประเด็นความชัดเจน ความ เป็นปัจจุบัน ความครบถ้วน ความทันเวลา	นำประเด็นที่พบมาทบทวนจุดแข็งจุดอ่อน และตอบสนองตามความเหมาะสม

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
ข้อมูลที่ได้จากการเฝ้าระวังโรคใดบ้างที่มีวิเคราะห์เพื่อให้ได้ความรู้ทางระบาดวิทยาเกี่ยวกับโรคนั้น	เลือกโรคที่มีการรายงานบ่อยมาวิเคราะห์ (ถ้ายังไม่ได้ทำ) นำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วมานำเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ
ในรอบปีที่ผ่านมา มีการเพิ่มที่ผิดปกติหรือการระบาดของโรคอะไรบ้าง	ทบทวนว่ามีการใช้ประโยชน์จากระบบการเฝ้าระวังอย่างไร มีความรวดเร็วในการวินิจฉัยการระบาดเพียงใด
ในปัจจุบัน มีโรคหรือภัยสุขภาพอะไรบ้างที่ต้องติดตามเฝ้าดูสถานการณ์	ทำให้มั่นใจว่าผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักในการเฝ้าระวังภาวะดังกล่าว
มีการนำข้อมูลการเฝ้าระวังไปใช้วางแผนป้องกันอย่างไร	จัดลำดับความสำคัญเพื่อการวางแผนป้องกันวางแผน และดำเนินการตามแผน

ค. การตอบสนองต่อการระบาดของโรคและภัยสุขภาพ

- (1) มีทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) จากสหสาขาวิชาชีพทำหน้าที่ตอบสนองต่อการระบาดของโรคและภัยสุขภาพ.
- (2) มีแผนการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และมีการเตรียมพร้อมในการรองรับตลอดเวลา.
- (3) มีการกำหนดมาตรการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพที่จำเป็น เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค.
- (4) มีช่องทางและบุคลากรที่สามารถรับรายงานผู้ป่วยหรือภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขจากบุคลากรทางคลินิก ตลอด 24 ชั่วโมง.
- (5) มีการดำเนินการสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะราย เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคอย่างทันที่.
- (6) เมื่อมีการระบาดเกิดขึ้น ทีมผู้รับผิดชอบในการสอบสวนควบคุมโรคมีทรัพยากรและอำนาจในการสืบค้นและใช้มาตรการควบคุมที่เหมาะสมอย่างรอบด้านและทันกาล.
- (7) มีการสอบสวนการระบาด เหตุการณ์ผิดปกติ การป่วยเป็นกลุ่มก้อน หรือพบแนวโน้มที่บ่งบอกว่าอาจมีการระบาด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในวงกว้างอย่างทันที่.
- (8) มีการแจ้งเตือนการเกิดโรคและภัยสุขภาพไปยังชุมชน ส่วนราชการ และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างทันเวลา.

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
SRRT ในพื้นที่ประกอบด้วยใครบ้าง	ทบทวนว่าอยู่ในความรับผิดชอบของใคร มีระบบประสานงานระหว่าง SRRT กับ รพ.อย่างไร
เคยมีเหตุการณ์ระบาดของโรคที่จำเป็นต้องมีการใช้ SRRT อะไรบ้าง	ทบทวนประสิทธิภาพในการทำหน้าที่สอบสวนโรคของ SRRT
เหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุขที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่มีอะไรบ้าง ที่ระบบบริการปกติอาจไม่เพียงพอที่จะตอบสนอง	ทบทวนแผนรองรับและความพร้อมในการตอบสนอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กำลังคน ทรัพยากรที่จำเป็น ระบบการสื่อสาร และระบบงานที่ต้องปรับเปลี่ยนในสถานการณ์ดังกล่าว
การระบาดของโรคที่เคยเกิดขึ้น หรือที่มีโอกาสเกิดขึ้นในอนาคต มีโรคอะไรบ้าง	ทบทวนมาตรการป้องกันควบคุมเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถควบคุมการระบาดอย่างได้ผล
ใครเป็นผู้รับผิดชอบรับรายงานผู้ป่วยหรือภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข มีช่องทางในการรายงานอย่างไร	ทำให้มั่นใจว่าช่องทางและบุคคลที่รับรายงานมีความพร้อมตลอด 24 ชั่วโมง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อแจ้งข่าวแก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง
ผู้ป่วยรายสุดท้ายที่ได้รับการสอบสวนโรคคือใคร	ทบทวนผลการสอบสวนโรคในผู้ป่วยรายดังกล่าวว่าเป็นไปตามข้อบ่งชี้และแนวทางที่กำหนดไว้หรือไม่ ข้อมูลที่ได้นั้นนำมาใช้ประโยชน์อย่างไรในการควบคุมแหล่งแพร่เชื้อและป้องกันการระบาด มีความรวดเร็วในการสอบสวนโรคเพียงใด

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
การระบาดของโรคในชุมชนที่ รพ.ตรวจพบครั้งล่าสุดคืออะไร	ทบทวนว่ามีการสืบค้นและใช้มาตรการควบคุมอย่างไร มาตรการดังกล่าวเป็นไปอย่างเหมาะสมทันกาล และรอบด้านเพียงใด มีการแจ้งเตือนไปยังชุมชน ส่วนราชการ และองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างไร แล้วดำเนินการปรับปรุงตามข้อมูลที่ได้รับ

ง. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเตือนภัย

- (1) มีการจัดทำรายงานสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับโรคและภัยสุขภาพที่เฝ้าระวัง การระบาด และการดำเนินการสอบสวนควบคุมโรค.
- (2) มีการรายงานโรคไปยังสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ กฎอนามัยระหว่างประเทศ และกฎข้อบังคับอื่นๆ.
- (3) มีการเผยแพร่สารสนเทศการเกิดโรคและภัยสุขภาพที่เป็นปัจจุบันไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสื่อสาธารณะ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อการวางแผนป้องกันและควบคุมโรค.

คำถามเพื่อตรวจสอบตนเอง	ดำเนินการปรับปรุง
การทำงานเรื่องนี้ทำให้มีข้อมูลที่สมควรเผยแพร่อะไรบ้าง	ทบทวนว่าได้มีการนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำรายงานและเผยแพร่อย่างไร, ถ้าทำแล้ว รายงานนั้นมีคุณค่าและมีประโยชน์ในการวางแผนป้องกันอย่างไร, ถ้ายังไม่ได้ทำ สมควรจะทำหรือไม่

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

HA Scoring Guideline

www.ha.or.th

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
เลขที่ 88/35 อาคารสุขภาพแห่งชาติ ชั้น 5 กระทรวงสาธารณสุข ซอย 6 ถนนวิภาวดี พหลวณิช อ.เมือง จ.นนทบุรี
โทรศัพท์ 02 832 2400 โทรสาร 02 832 9540

II – 8 การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ (DHS)**8. การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ (DHS)**

องค์กรสร้างความมั่นใจว่ามีการติดตามเฝ้าระวังเพื่อค้นหาการเกิดโรคและภัยสุขภาพที่ผิดปกติอย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินการสอบสวนควบคุมโรคไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดได้

66 นโยบาย แผน การติดตามประเมินผลบุคลากร ทรัพยากร การสร้างความรู้	มีนโยบายและแผนที่ชัดเจน สอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่			มีงบประมาณเทคโนโลยี ทรัพยากร และบุคลากรที่เหมาะสม		มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในด้านแนวคิด นโยบาย แผน และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพสำหรับบุคลากรทุกระดับ		มีความโดดเด่น เช่น ระบบในการกำกับดูแลติดตามประเมินผล, บุคลากรทุกระดับให้ความร่วมมือ		มีการประเมินและปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้องค์กรเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารและทรัพยากร	
	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0	
67 การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลการเฝ้าระวัง	มีระบบรายงานโรคที่ต้องเฝ้าระวังตามที่ สธ. กำหนด			มีการวิเคราะห์โรคและภัยสุขภาพสำคัญในพื้นที่และจัดระบบเฝ้าระวังอย่างเหมาะสม		มีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพ, ใช้วิธีการทางระบาดวิทยาในการวิเคราะห์อย่างสม่ำเสมอ, มีการคาดการณ์แนวโน้มและวางแผนป้องกัน		มีความโดดเด่น เช่น สามารถตรวจพบการระบาดของโรคและภัยสุขภาพที่ไม่อยู่ในขอบเขตการเฝ้าระวังตามปกติ		มีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเฝ้าระวังอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้องค์กรเป็นแบบอย่างที่ดีในระบบที่มีประสิทธิภาพ	
	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0	

68 การตอบสนองต่อการระบด และการเผยแพร่ข้อมูล	มีมาตรการป้องกันการระบด, มีการประสานกับ SRRT, มีช่องทางรับรายงานที่เหมาะสม			มีแผนตอบสนองเหตุฉุกเฉินและเตรียมพร้อมรองรับ, มีการสอบสวนผู้เกี่ยวข้องและ การระบดอย่างทันทั่วที่		มีการสืบค้นและควบคุมการระบดอย่างทันทั่วที่, เผยแพร่ข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้อง, ตอบสนองต่อการระบดอย่างเหมาะสม		มีความโดดเด่น เช่นมีความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องใน รพ.และ เครือข่ายนอก รพ. ในการเฝ้าระวังและควบคุมการระบดอย่างมีประสิทธิภาพ		มีการควบคุมการระบดอย่างมีประสิทธิภาพ บทเรียนที่เกิดขึ้นนำมาสู่ระบบที่รัดกุมและความตระหนักในบุคลากร	
	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0	